

Krotoszyński Oredownik Powiatowy

przedpłata kwartalna w admin. 12 mk.,
ocztą 12 mk., Egzemplarz pojed. 1 mk.

Redakcja: Starostwo Krotoszyn.
Drukarnia i Ekspedycja: Drukarnia
Kosmala, Krotoszyn, Koźmińska 16.

Ogłoszenia kosztują za wiersz pet. 2 mk.
Przy powtarzaniu ogłoszeń daje się rabat.

Dział urzędowy.

Cholera.

Wojewódzki Urząd Zdrowia w Poznaniu przesyła nam pouczenie celem ostrzeżenia publiczności od zachorzeń cholery:

W obrębie Województwa Poznańskiego zaszedł dotychczas jeden przypadek cholery. W Kruszy-Zamkowej w powiecie strzeżymieckim zachorowała robotnica dominialna Roszakowa, która dzień przedtem wróciła z obozu jeńców w Strzałkowie, gdzie odwiedziła swego w załodze odwachowej służącego przy wojsku syna i zmarła dnia 10. b. m. z objawami napadu cholerycznego, bakteriologicznego stwierdzonego. Zarażenie jej mogło być nastąpić tylko w Strzałkowie, gdzie w obozie mieszczącym 17 tysięcy jeńców bolszewickich już przed kilku dniami wybuchła cholera. Na 80 zachorzeń zmarło tam 23. Zachorzenie Roszakowej jest pierwszym przypadkiem cholerycznym, stwierdzonym z obozu jeńców ze Strzałkowa.

Ponieważ władze wojskowe przeprowadziły daleko idące zarządzenia, aby obóz zupełnie zamknąć i załogę odosobnić, a przewleczenie cholery stamtąd uniemożliwić, przypuszczamy, że niebezpieczeństwo stamtąd nam grożące jest usunięte, tak, że nie ma powodu do zaniepokojenia.

Mimo to zaleca się, aby każdy w tych warunkach dla nas czasach czuwał nad zdrowiem swoim i swoich rodzin i aby ludność sama popierała wszelkie zarządzenia władz.

Podstawą skutecznej walki z tą strasznie zaraźliwą chorobą jest: 1) aby chory jak najrychlej otrzymał pomoc lekarską, 2) aby każdy przypadek choroby lub podejrzenia cholery zgłaszano natychmiast policji, nie tylko w ten sposób dalsze szerzenie się choroby da się skutecznie zwalczyć. Każdy chory przedstawia źródło, z którego zaraza może się przenieść na rodzinę i na całą ludność wsi lub miasta i pociągnąć za sobą liczne ofiary.

Dla tego nie zaleca się leczyć chorego w domu, lecz jaknajrychlej trzeba go przewieźć do lecznicy, gdzie, prócz usunięcia niebezpieczeństwa dalszego szerzenia się choroby znajdzie chory najlepszą opiekę, dziesięć razy ratującą mu życie.

Wobec strasznych następstw zrozumieliśmy, że władze wymagają natychmiastowego ogłoszenia każdego zasłabnięcia cholerycznego. Urzędowo zobowiązani są do doniesienia choroby do policji: lekarz, zawołany przez górnika, głowa rodziny, zawodowy pielęgniarz i wszelkie osoby, którym przysługuje opieka nad chorym z obowiązku przypada,

dalej osoby, w których domu lub mieszkaniu zasłabnie choleryczne lub podejrzenie. — Przypominamy tu ten obowiązek choćby już dla tego, że niedoniesienie o przypadku cholery pociąga za sobą surową karę.

Jeżeli przeniesienie chorego do lecznicy jest niemożliwe, to trzeba go, o ile tylko możliwe, w domu odosobnić, przeprowadzić przez lekarza zarządzoną stałą dezynfekcją i staranną opieką, przyczem nie wolno wpuszczać do domu nikogo, kto z obowiązku nie jest zmuszony do odwiedzin chorego. Najsurowiej zakazany jest tam, gdzie chory leży, palić, jeść lub pić, bo w ten sposób najłatwiej przenieść można do przewodu pokarmowego zarazki cholerycznej, które się znajdują w wypróżnieniach chorego, a przeniesione wprost lub pośrednio przez zanieczyszczoną bieliznę, odzież, wodę, mleko i inne napoje, wywołują cholere.

Do innych miejscowości przenosi się zaraza zwykle w ten sposób, że osoby, które przeszły cholere lub jeszcze w zdrowiu będąc staniem opuszczają miejsce swego pobytu i w ten sposób stają się rozsadnikami zarazy. W podróży trudniej zwalczyć chorobę aniżeli w domu, gdzie zwykle ma się lepszą opiekę. — Poza to trzeba w czasie epidemii prowadzić życie jak najwięcej umiarkowane i uregulowane, bo doświadczenie uczy, że wszelkie zaburzenia żołądkowo-kiszczkowe wywołują skłonność do zachorzenia cholerycznego. Uniknąć więc trzeba w ogóle wszystkiego, co wywołuje rozchwianie; w okolicznościach wątpliwych trzeba rychło postarać się o pomoc lekarską.

Nie należy pić wody niepewnej: z rzek, strumyków, stawów lub niezakrytych studzien — w miejscach zaś dotkniętych cholere winno się pić tylko wodę przegotowaną.

Wojna światowa nas pouczyła, iż skutecznym środkiem, chroniącym przed zakażeniem jest szczepienie zapobiegawcze surowicą przeciw-choleryczną. Szczepi się przez zastrzygnięcie dwurazowe u mężczyzn pod lewym obojczykiem, u kobiet nad łopatką i jest ono prawie bezbolesne. Może w prawdziwie drugiego lub trzeciego dnia po szczepieniu wystąpić podniesienie ciepłoty i lekkie niedomaganie, jednakże przemija ono, szybko i jest bez wpływu na ogólny stan zdrowia osobnika szczepionego. Szczepienie to jest na razie dobrowolne, w miejscowościach jednak dotkniętych cholere będą władze musiały przystąpić do szczepienia przymusowego.

Szczepionkę przygotowano w Poznaniu w znaczniejszej ilości w Zakładzie higienicznym, a osoby chętne zgłosić się mogą celem szczepienia do lekarzy urzędowych.

Jak doniosłe znaczenie ma w walce z cholere szczepienie ochronne dowodzi fakt, iż władze wojskowe natychmiast po ukazaniu się pierwszych przypadków cholery we wschodnich Województwach Rzeczypospolitej przeprowadziły szczepienie żołnierzy i oficerów.

W przeprowadzeniu więc szczepienia ochronnego i przestrzeganiu wyżej podanych środków ostrożności mamy skuteczną broń w walce z tym strasznym wrogiem, który dawniej, szczególnie po wojnach, dziesiątkował wyniszczoną wojną ludność. Chodzi jednak o to, by do walki tej stanęło obok władz, czuwających nad dobrem ludności, całe społeczeństwo.

Poznań, dnia 17. listopada 1920.

Wojewódzki Urząd Zdrowia

(—) nieczytelny.

Za zgodność
Starosta.
Wadyński.

Wobec wybuchu cholery w obozie, jeńców w Strzałkowie proszę Panów Starostów o to, by szczególniejszą uwagą zwrócili na jeńców bolszewickich, którzy mogą się stać szerzycielami cholery. Wobec zamknięcia obozu nie będą wprowadzani jeńcy wysyłani na powiaty do robot, jednakże udają się zawsze pojedynczym jeńcom zbiedz z obozu; z tego powodu proszę na to policji państwowej swego powiatu zwrócić uwagę, by tych jeńców do obozu odstawiła, zarazem pouczyła ludność przez ogłoszenie w Oredowniku powiatowym, by ich na roboty nie przyjmowano. — Proszę o tem uwzględnić pana lekarza powiatowego.

Poznań, 15. listopada 1920 r.

Wojewódzki Urząd Zdrowia

(—) nieczytelny

Za zgodność
Starosta.
Wadyński.

Ogłoszenie.

Najbliższy dziewięciodniowy kurs dla kandydatek na akuszerki rozpocznie się w Poznaniu 1. kwietnia 1921.

Wniosek o przyjęcie do kursu należy stawić:

- a) w Poznaniu: do Starostwa Grodzkiego,
- b) w Bydgoszczy: do magistratu bydgoskiego,
- c) w Toruniu: do magistratu toruńskiego,
- d) w Grudziądzu: do magistratu grudziądzkiego,
- e) pozatem do Starostwa powiatowego, w którego obwodzie zamieszkuje wnioskodawczyni.

Do wniosku należy dołączyć następujące papiery:

- 1) poświadczenie lekarza powiatowego o stanie zdrowia fizycznego i umysłowego,
- 2) poświadczenie policji miejscowej, iż wnioskodawczyni nadaje się do zawodu tego, że cieszy się dobrą opinią i że nie miała dzieci nieślubnych,
- 3) świadectwo chrztu albo urodzenia,
- 4) świadectwo powtórnego szczypienia ospy.

Zamężne kandydatki muszą poza tem dołączyć zezwolenie męża. Osoby liczące niżej lat dwudziestu lub ponad lat 30, mogą tylko wyjątkowo za osobnym pozwoleniem uczestniczyć w kursie.

Kandydatki z województwa poznańskiego i pomorskiego, które się zobowiążą w obwodzie, wskazanym przez władzę administracyjną wypełniać przez trzy lata obowiązki akuszerki-położnej, płacą za kurs 1 000.— (tysiąc) marek, wszystkie inne 3 000.— (trzytysiące) marek; kandydatki z poza województwa poznańskiego i z poza województwa pomorskiego 6 000.— (sześćtysięcy) marek.

Kandydatki pragnące otrzymać utrzymanie 1 lub 2 klasy, płacą osobne wynagrodzenie, wysokość tego wynagrodzenia ustanowi Zakład.

Każda kandydatka winna posiadać własną bieliznę, ręczniki, pościel i naczynia do jedzenia.

Przed przyjęciem do kursu odbędzie się egzamin z rachunków, czytania i pisania; szczególnie będzie się zważało, aby kandydatka władała językiem polskim w piśmie i słowie. Kandydatkom nie posiadającym pod tym względem dostatecznych wiadomości, zaleca się, aż do tego czasu wydoskonalic się w języku polskim, ewentualnie przez lekcje prywatne.

Kandydatki muszą się stawić 1. marca 1921 o godzinie 9 przed południem w Krajowej klinice dla kobiet i szkole położnych w Poznaniu, ul. Polna 17 celem poddania się przed dyrektorem wymienionej kliniki egzaminowi wstępnemu, poczem rozstrzygnie się, czy kandydatka będzie do kursu przypuszczona lub nie.

Poznań, dnia 25. października 1920.

Starosta Krajowy
W. Wyczyński.

Na mocy ustawy sejmowej z dnia 1. 8. 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej wzywam wszystkich przedsiębiorców, którzy tego dotychczas nie uczynili, aby zgłosili swe przedsiębiorstwa do ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków przedewszystkiem takie, które dawniej należały do przemysłowych spółek zawodowych (Berufsgenossenschaften). Zwracam uwagę że ubezpieczeniu podlegają wszystkie fabryki i warsztaty rzemieślnicze, które więcej jak 10 pracowników zatrudniają lecz także przy mniejszej ilości zatrudnionych osób, jeżeli w użyciu jest maszyna, motor, lub inna siła elementarna. Ubezpieczeniu podlegają także wszystkie następujące mniejsze warsztaty rzemieślnicze bez względu na ilość zatrudnionych pracowników i to: kowale, ślusarze, blachnierze, lekarze, malarze, młynarze, kominiarze, rzeźnicy. Inni rzemieślnicy tylko wtenczas ubezpieczeniu podlegają, jeżeli w swych

warsztatach maszyny, motor lub inną siłę elementarną używają. Ubezpieczeniu podlegają także większe handele, wszystkie apteki, browary, składnice, spichlerze, wiatraki, przedsiębiorstwa spedytorskie i furmankowe, rybołówstwo, żegluga wodna, przewoźnictwo, także zakłady kąpielowe i lodownie procederowo uprawnione. Ubezpieczeniu nie podlegają małe handelki, drobni rzemieślnicy, jak: krawcy, szewcy, fryzjerzy, siodlarze, jeżeli sił elementarnych nie używają i przedsiębiorstwa w których właściciel sam tylko pracuje.

Zwracam uwagę że przedsiębiorcy, którzy w myśl § 909 ord. ubezp. swego przedsiębiorstwa do ubezpieczenia nie zgłoszą, lub żądanych wykazów zarobkowych nie dostarczą, mogą być karani sz do 300,— mk.

Zaś przedsiębiorcy, którzy wykazy zarobkowe, zgłoszenia przedsiębiorstwa i t. d. nie zgodne z prawdą dostarczą, ulegają w myśl § 908 ord. ub. karze aż do 500,— mk.

Krotoszyn, dnia 24. listopada 1920 r.

Starosta

Obwieszczenie.

Podaje się do wiadomości, że w myśl rozkazu Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 19. października 1920 r. L. dz. 58913/—7726/26 — I osoby, które przy poborach oświadczyły przed Komisją Przegładową, że pragną skorzystać z przysługującego im prawa opcji na rzecz obywatelstwa niemieckiego i których na podstawie tego oświadczenia nie podano przegładowi, pozostawiając decyzję co do ich służby wojskowej w zawieszeniu winny do dnia 20. I. 1921 r. złożyć formalną opcję na rzecz państwa niemieckiego przed właściwą władzą cywilną.

W przeciwnym razie będą jako obywatele państwa polskiego pociągnięte do służby wojskowej przez właściwe P. K. U.

Tym samym rozkazem zarządziło Ministerstwo Spraw Wojskowych że w przyszłości tylko te osoby nie będą podlegały powołaniu do służby wojskowej, które się wykażą z zaświadczeniem wystawionem przez właściwą władzę, że złożyły opcję przed władzą cywilną.

Dla informacji interesentów podaje, że władzami powołanemi do przyjmowania opcji są:

Starostwa, Starosta Grodzki miasta Poznania, prezydenci miast Bydgoszczy, Torunia i Grudziądz.

O miejscowej kompetencji tych władz rostrzyga miejsce stałego pobytu danego optenta.

Krotoszyn, dnia 30. listopada 1920.

Starosta

Niżej podani stawili wniosek o wyjazd do Niemiec na stałe:

Stelmach Albert i Ida, Zduny
Ibsch Otto, Zduny
Ludwig Katarzyna i Ernestyna, Strzyżewo
Szkudlarska Augustyna, Zduny,
Manas Appel z familją, Krotoszyn
Bocksch Wanda i Elżbieta, Kobylin
Rauhut Auguste z familją, Kobylin
Schwendke Wilhelm, Kobylin
Damitz Ewald, Sośniczka
August Karól z familją, Dobrzyca
Moraś Jadwiga, Krotoszyn
Schoen Karól z familją, Krotoszyn
Stoeber Klara z familją, Zduny.

Starosta

Wszystkich posiadaczy skrzynek depozytowych w celach odnajmu wzywam niniejszem do przedłożenia mi do 8 dni licząc od dnia niniejszego zawezwania, wykazu ilości skrzynek wymiarów tychże oraz obliczeń podatku w myśl ustawy z dnia 8. VI. 1920 od podatku od skrzynek depozytowych.

Za niezłożenie wykazu w terminie przepisany grozi kara do 5000 mk.

Krotoszyn, dnia 25. listopada 1920.

Przewodniczący Kom. Wymiarowej
Wadyński

Wszystkie produkty ziemniaczane rozporządzeniem Ministerstwa 8. października 501 objęte sekwestrem. Przewóz takowy tylko za dokumentami odstepowanymi Ministerstwo Departament Przemysłu Handlu Oddział Krochmaliczny.

Departament Przemysłu i Handlu 8112.

Krotoszyn, dnia 1. grudnia 1920.

Za zgodność
Starosta.

Przełożonym obszaru dworskiego Beniamianuje kierownika gorzelnii p. Apela.

Krotoszyn, dnia 25. listopada 1920 r.

Starosta
Wadyński.

W tych dniach przydzielona będzie kawa słodowa po 12,40 za funt.

Krotoszyn, dnia 1. grudnia 1920.

Starosta

In den nächsten Tagen kommt Melkaffee zur Verteilung, das Pfund zu 12,40 Mk.

Krotoszyn, den 1. Dezember 1920.

Starosta

Mocą rozporządzenia Urzędu dla Spiritusu w Poznaniu kosztuje 1 litr okowitej skażonej 22 mk. od dnia 1. 12. 1920.

Krotoszyn, dnia 1. grudnia 1920 r.

Starosta

Auf Grund der Verordnung des Urz. für Spiritus in Poznań kostet ab 1. 12. 1920 Brennspiritus 22 Mark pro Liter.

Krotoszyn, den 1. Dezember 1920.

Starosta

Rozporządzeniem Województwa z dnia 16. b. m. Nr. 5014/20 II B. Gen. przeniesiony zostaje inspektorat jutrosiński na razie całości aż do dalszego zarządzenia Inspektoratu w Rawiczu.

Szkoły, które dotychczas podlegały inspektoratowi jutrosińskiemu przesyłać będą wszystkie sprawy urzędowe pod adresem: Powiatowy inspektorat jutrosiński Rawicz.

Osobiście przyjmować będą interesentów w sprawach niedających się listownie załatwić inspektoratu jutrosińskiego we wtorek 9 do 11 i od 3 do 5, a interesentów inspektoratu rawickiego w piątki w tych samych godzinach.

Po za oznaczonymi dniami nie przyjmuję wcale.

Rawicz, dnia 19. XI. 1920.

(—) E. Sowiński
pow. inspektor szkolny

Za zgodność
Starosta.

Ze względu na przesłane zawiadomienia tabeli podatkowe z Izby Rzemieślniczej Poznania upraszam magistraty, urzędy powiatowe i gminy powiatu o postaranie się, aby poborcy podatkowi osiągnięcie składek do Izby Rzemieślniczej do tutejszej kasy gromadzkiej najpóźniej do 30. grudnia 1920 roku skutecznie zechcieli. Przy wpłacie musi być zarazem tabela podatkowa odstawiona.

Krotoszyn, dnia 29. listopada 1920.
Starosta.

Kartki na cukier za miesiąc listopad natychmiast do odebrania.

Krotoszyn-północ, dnia 2. 12. 1920.
Komisarz obwodowy.

Zaraza pyska i racic u bydła w dwórze Benice i Brzoza oraz na folwarku w Benicach wygasła. Środki ochronne i zapobiegowe zniesiono.

Krotoszyn-północ, dnia 2. 12. 1920.

Komisarz obwodowy.

Dział nieurzędowy.

Smutna jest pora grudnia,
Zawiewa zima dni są krótkie —
I smutek w serce się zakrada
I w mgłę owija myśl o jutrze.

Dni szare, smutne, dni bez słońca,
Pędzą za morza tłumy ptactwa —
Czekam tygodnia tego końca.
Czekam . . i tęsknię do bogactwa.
Bo wiem (to jedno mię podnieca),
Może podążę hen! za niemi —
Jest coś, co szczęście mi obieca:
Sen o dalekiej, cieplej ziemi . . .
Sen o dalekiej gdzieś podróży,
Zdała od ludzkich trosk i nędzy —
Goś mi wciąż szepce, coś mi wróży,
Ze będę dużo miał pieniędzy.

I na to dusza moja czeka,
Pełna nadziei i ochoty —
Jedna pociecha dla człowieka:
Czekać wygranej co soboty.

Ogłoszenia.

Ustąpiwszy po kilkuletniej pracy jako kierownik „ROLNIKA w ŚRODZIE“, założyłem własny hurtowny interes zbożowy pod firmą:

LEONARD SZYMAŃSKI, ŚRODA

„Ziemiopłody“

Dowóz i kupuję po **najwyższych** cenach targowych **Wywóz**

rośliny strączkowe, jak: peluszkę, wykę, bobik, fasole, łubin, i t. d.

rośliny przemysłowe, jak: proso, tatarkę, rzepak, rzepik, len, konopie, i t. d.

koniczyny i trawy, jak: koniczynę czerwoną, białą, szwedzką, żółtą, inkarnatkę, przelot, tymotkę itd.

warzywa, jak: marchew białą, żółtą, czerwoną, brukiew, buraczki, kapustę i cebulę.

Polecam się zatem pamięci kół interesowanych i pozostaję

z poważaniem

LEONARD SZYMAŃSKI.

Środa, w listopadzie.

Telefony — Środa 19 i 51.

Telegr. Ziemiopłody Środa.

Karpie

na wigilię Bożego Narodzenia!!!

Zamówienia na takowe już od dzisiaj przyjmuje

N. Dynkowski,
Rynek 26, Tel. 167.

Karpfen

für das Weihnachtsfest!!!

Bestellungen werden für dieselben von heute ab angenommen.

N. Dynkowski,
Ring 26, Telef. 167.

Kupujemy
ZIEMNIANKI FABRYCZNE,
także namarznęte.

Polecenia przyjmuje

Flokownia Krotoszyn,
Spółka zap. z ogr. odp.

Poszukujemy natychmiast
posiadłości ziemskich,
dobra, gospodarstwa, oberze,
młyny, cegielnie,
także miejskie posiadłości
i t. p.

dla wypłacalnych nabywców.

Immob.-Prop.-Ges.,
Berlin.

Zgłoszenia do naszego zastępcy
pana **Karola Wiessnera,**
Poznań, Westfalska 7.

Wizytówki

poleca jaknajtaniej

Drukarnia Orędownika

ul. Koźmińska 16.

Ogłaszajcie w Orędowniku!